

УДК 616.381-007.64-089.87(043.3)

**RESULTS OF SURGICAL METHODS OF TREATMENT OF PATIENTS
WITH HERNIAS OF THE ESOPHAGEAL DIAPHRAGM**

Шукуров Мамед Баходирович

www.mamedshukurov@gmail.com

Ярикулов Шухрат Шокирович

<https://orcid.org/0000-0003-0520-3539>

Bukhara State Medical Institute

**ДИАФРАГМАНИНГ ҚИЗИЛЎНГАЧ ТЕШИГИНИНГ ЧУРРАЛАРИ
БИЛАН КАСАЛЛАНГАН БЕМОРЛАРНИ ЖАРРОҲЛИК ДАВОЛАШ
УСУЛЛАРИ НАТИЖАЛАРИ**

Шукуров Мамед Баходирович

www.mamedshukurov@gmail.com

Ярикулов Шухрат Шокирович

<https://orcid.org/0000-0003-0520-3539>

Бухоро давлат тиббиёт институти

**РЕЗУЛЬТАТЫ ХИРУРГИЧЕСКИХ МЕТОДОВ ЛЕЧЕНИЯ БОЛЬНЫХ С
ГРЫЖАМИ ПИЩЕВОДНОЙ ОТВЕРСТИЕ ДИАФРАГМЫ**

Шукуров Мамед Баходирович

www.mamedshukurov@gmail.com

Ярикулов Шухрат Шокирович

<https://orcid.org/0000-0003-0520-3539>

Бухарский государственный медицинский институт

Ушбу тадқиқотнинг мақсади — диафрагманинг қизилўнгач тешиги чурраси билан касалланган беморларда жарроҳлик даволаш натижаларини яхшилаш учун операциявий аралашувнинг тактик ва техник жиҳатларини оптималлаштиришдир.

Материаллар ва тадқиқот усуллари. Ушбу тадқиқот иши, ДҚТЧ билан касалланган 118 нафар беморни даволаш натижасида олинган маълумотларга асосланган. Ушбу беморлар 2016 йилдан 2025 йилгача Бухоро шаҳар тиббиёт бирлашмасининг жарроҳлик бўлимида даволанган.

Тадқиқотга жалб этилган барча беморларни даволашда Ниссен усулида лапароскопик фундопликация амалиётидан фойдаланилди. Даволаш натижалари узоқ муддатли даврда беморларни бевосита чақириб ва текшириб кўриш, шунингдек, анкета тўлдириш ва телефон орқали сўров ўтказиш йўли билан ўрганилди.

20-Noyabr, 2025-yil

Ўрганилган беморларнинг умумий сонидан 2016 йилдан 2020 йилгача даволанган 58 нафар бемор таққослаш гуруҳга киритилган бўлиб, уларнинг маълумотлари касаллик тарихлари асосида ретроспектив равишда ўрганилган. Ушбу беморларда лапароскопик фундопликация амалиёти Ниссен усулида бажарилган. Иккинчи - асосий гуруҳга 2021-2024 йиллар давомида даволанган 60 нафар беморлар киритилган бўлиб, таққослаш гуруҳидан фарқли лапароскопик фундопликация амалиётига қўшимча равишда интероперацион Блекмор зондини қўллаб ДҚТЧ коррекцияси бажарилган.

Барча 118 нафар беморлар ДҚТЧ ташхиси билан стационар шароитда госпитализация қилинган ва режали равишда жарроҳлик амалиёти бажарилган.

ДАВОЛАШ УСУЛЛАРИ ВА НАТИЖАЛАРИ

Анъанавий жарроҳлик амалиёти биринчи гуруҳ беморларга Ниссен-Черноусов бўйича лапароскопик фундопликация ҳамда крурорафия кўринишида бажарилди. Шундан сўнгра қизилўнгачнинг диафрагма тешиги ўлчами ўлчанди. Ошқозоннинг кардиал ва фундал қисмлари кўкс оралиғига чўзилган, диафрагма устида жойлашган ҳолатда эканлиги аниқланди. Ошқозон проксимал қисмдаги катта эгрилик бўйлаб қисқа ошқозон артерияларини боғлаш ва кесиш орқали мобилизация қилинди. Қалин ошқозон найчаси ёрдамида Ниссен фундопликацияси ўтказилди. Диафрагма оёқларига 2 та тугунли чоклар қўйилди.

Фундопликация манжетининг ўтказувчанлигини текширилди 1,5 см қалинликдаги ошқозон найчаси қаршиликсиз ўтиши назорат қилинди. Ингичка назогастрал зон қўйилди. Ўнг кокурға ости соҳасидан контурапертура орқали чап йонбош канал ва диафрагма ости соҳа дренажланди. Жароҳат тикилди. Асептик боғлам қўйилди.

Таққослаш гуруҳидан фарқли равишда II – асосий гуруҳ беморларни Ниссен-Черноусов бўйича лапароскопик фундопликация ҳамда крурорафия амалиётини бажаришда интероперацион Блекмор зонди қўлланди. Бунда жарроҳлик амалиёти анча осонлаштирилганлиги, интероперацион кўриш майдони сифатини сезиларли даражада яхшилади, клиник жиҳатдан кийин ҳолатларда анатомик чегараларни аниқлашга ёрдам берди. Анъанавий тарзда бажарилган Ниссен фундопликацияси бажарилган кардиал қисмнинг анатомик чегаралари аниқ ҳолатда кўришда кийинчиликлар юзага келди. Бунда Блекмор зондининг баллон қисмини шишириш орқали кардиал қисмни визуализация қилиш ва аниқ фиксация қилиш нуқталарини белгилаш осонлашди. Бу эса ўз навбатида операциянинг техник аниқлигини оширишга ҳамда эзофагогастрал узилиш чизигини аниқлашда ёрдам берди. Фундопликациянинг сифатини яхшилаш билан бир қаторда эхтимолий рецидивлар сонини камайтиришга олиб келди.

Авваламбор, иккала ҳолатда яъни, анъанавий усулда олиб борилган Ниссен фундопликацияси ҳамда Блекмор зондини интероперацион қўллаб фундопластика амалиёти бажарилган беморларда бевосита ва узоқ муддатли даволаш натижалари 1, 3, 6, ва 12 ойларда баҳоланди.

Кейинги босқичда ушбу жарроҳлик амалиётларини бир қанча мезонлар асосида баҳолаб чиқилди.

Тадқиқотимизга жалб этилган иккала гуруҳларни таҳлил қилишда интероперацион ва операциядан кейинги мезонларни бирламчи ҳамда узок муддатда таққослаш асосида амалга оширилди.

Интероперацион баҳолашда биз операциянинг давомийлиги, операциянинг техник қийинчилик даражасига, фундопластиканинг сифат даражаси, беморларни стационар даволаниш давомийлигига ва албатта жарроҳлик амалиётидан кейинги асоратлар ҳамда асосийси рецидивлар кузатилишини қиёсий баҳоладик.

ХУЛОСАЛАР

1. Анаънавий лапароскопик фундопликация усуллари диафрагманинг қизилўнгач тешиги чурраси билан касалланган беморларни даволашда самарадорликка эга бўлсада, операциядан кейинги асоратлар кўрсаткичининг юқорилиги, касалликнинг кайталаниши, операциядан кейинги узок муддатли даврларда асоратларнинг кузатилиши билан намоён бўлди.

2. Анаънавий лапароскопик фундопликация усуллари қўшимча равишда интер операцион Блекмор зондини қўллаш билан жарроҳлик амалиётининг техник ва тактик жихатини яхшиланиши ушбу беморларда даволаш самарадорлигини оширишда, операциядан кейинги асоратлар кўрсаткичининг кескин камайишига, касалликнинг кайталанишини олдини олишда, операциядан кейинги узок муддатли даврларда асоратларнинг кескин камайишига олиб келди.